

Eläinten hyvinvointilaki

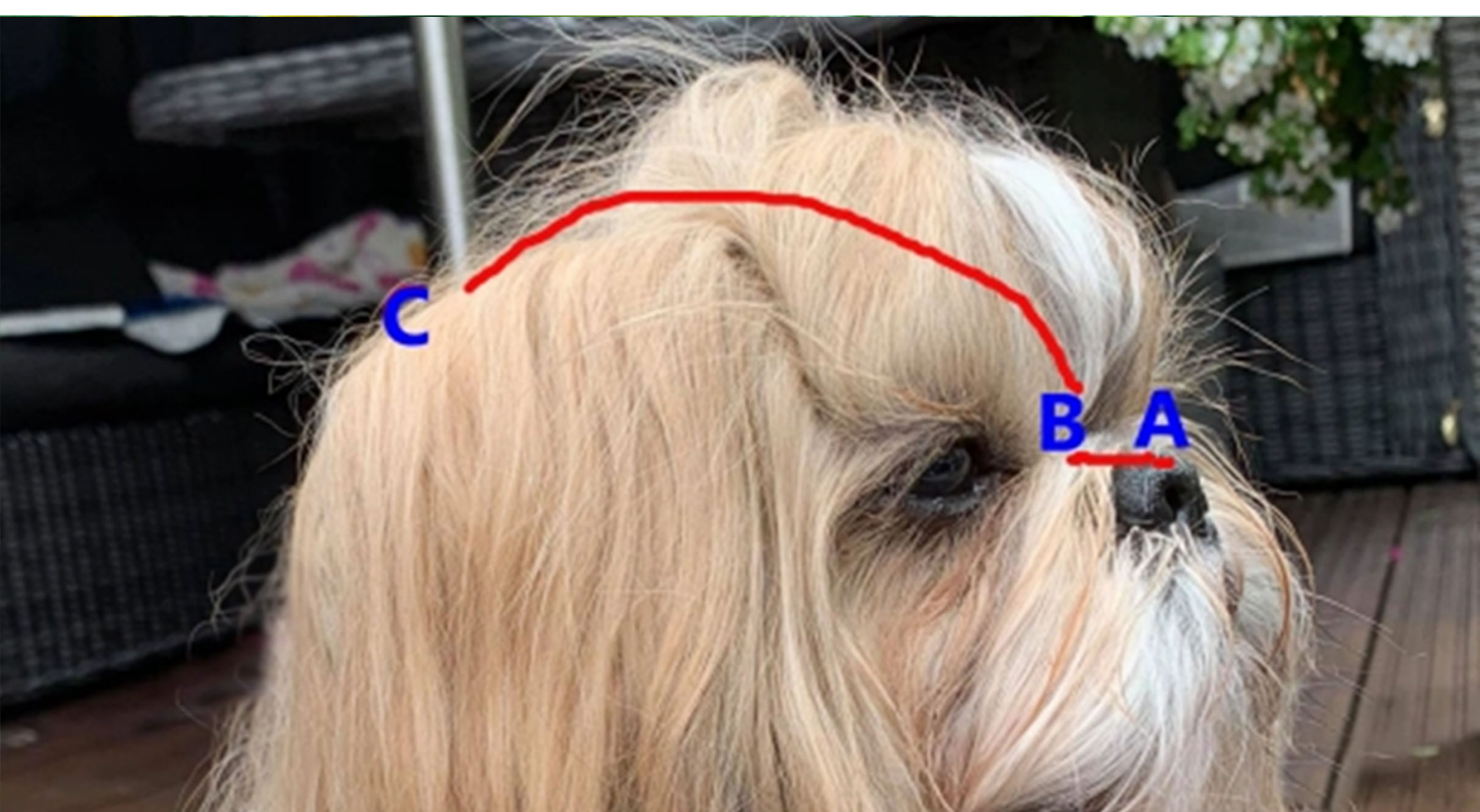
SHIH TZU

Eläinten hyvinvointilaki

- Eduskunta hyväksyi lakiesityksen uudesta eläinten hyvinvointilaista äänestysten jälkeen täysistunnossaan 1.3.2023.
- Eläinten hyvinvointilaki hyväksyttiin maa- ja metsätalousvaliokunnan mietinnön pohjalta (MmM 33/2022 vp).
- Lain tarkoituksena on eläinten hyvinvoinnin edistäminen ja suojele sekä eläinten kunnioituksen ja hyvän kohtelun lisääminen.
- Keskeiset kohdat lain tulkinnasta jäävät ratkaistaviksi asetustasolla ja asetus valmistellaan vuoden 2023 aikana, joten seuraavaksi luetellut vaikutukset voivat vielä muuttua.
- Luetellut vaikutukset ovat otteita Luonnonvarakeskuksen ”ELÄINSUOJELUN VALVONTAKRITEEREJÄ - KOIRANJALOSTUS” - taulukosta, jonka pohjalta asetusta ollaan nyt säätämässä.

Vaikutukset asetuksen jälkeen

SHIH TZU

SAIRAUS, VIKA, OMINAISUUS TAI TOIMENPIDE

➤ Tehty kirurginen toimenpide rakenteellisen vian tai heikkouden vuoksi tai todettu selkeä tarve tällaiseen toimenpiteeseen

= jalostuskielto (heti)

➤ Tarve jatkuvaan tai toistuvaan lääkitykseen tai siihen verrattava erikoisruokavalio perinnöllisen sairauden, vian tai käyttäytymishäiriön vuoksi

= jalostuskielto (heti)

HUOM: Eläinlääkärillä ilmoitusvelvollisuus!

HENGITYS JA LÄMMÖNSÄÄTELY

Kuonon suhteellinen pituus = CFR (craniofacial ratio)

- Siirtymäkausi: **Ei jalostuskieltoa**, mutta jos CFR on alle 0,33 pitää ennen astutusta olla eläinlääkärin lausunto terveydestä*
- Siirtymäkauden (5v) jälkeen kaikki, joilla CFR on alle 0,33 = **jalostuskielto**
- Selvästi havaittavia merkkejä hengitystieoireyhtymästä, esim. selkeästi voimistuneet, epänormaalit ylähengityssäänet hereillä levossa. Muita selkeitä merkkejä hengitysvaikeuksista (esim. sinertymistä, pyörtymistä, kroonisia ruuansulatuskanavan oireita). = **jalostuskielto**

HUOM: Tyypillinen CFR shih tzuilla on n. 0,22

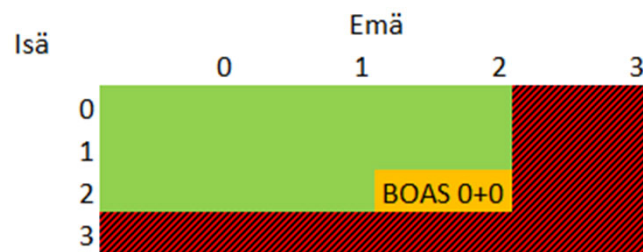
*mm. Kävelytesti eli BOAS-testi tai vastaava rasitustesti, jossa arvioidaan koiran hengitys ja lämmönsäätely sekä sierainten avoimuus

HENGITYS JA LÄMMÖNSÄÄTELY

Sierainten ahtauma

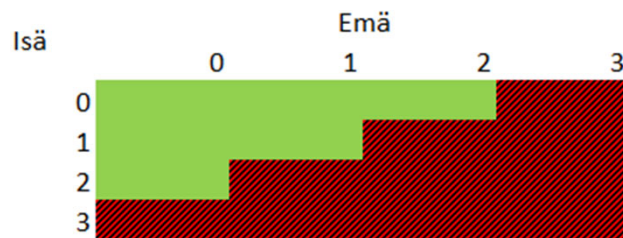
- Sierainten ahtauma arvioidaan asteikolla 0-3 esim. BOAS-testin yhteydessä: **tulos 0-1 on sallittu jalostukseen ja tulos 2 tietyin ehdoin***
- Sierainten ahtauma tulos 3
= **jalostuskielto**
- Siirtymäkauden (5v) jälkeen tulos 2-3
= **jalostuskielto**
- Siirtymäkaudella yhdistelmän vanhempien sierainten ahtauma voi olla molemmilla 2, jos molempien BOAS-testitulokset on 0 (*kts. taulukkoa alla)

HENGITYS JA LÄMMÖNSÄÄTELY

- Riskiryhmään kuuluvat koirat (eli CFR alle 0,33): ennen astutusta pentueen isälle JA emälle on tehtävä kävelytesti (BOAS-testi) tai vastaava rasiustesti
- Hylätty BOAS-testi tai testin tulos 3 = jalostuskielto
- Siirtymäaikana BOAS-tuloksen 2 saaneen voi parittaa vain tuloksen 0 saaneen kanssa ja tulokset 1 saaneen voi parittaa vain tuloksen 0 tai 1 saaneen kanssa (kts. taulukko)
- Siirtymäkauden (5v) jälkeen BOAS-testitulokset 2 ja 3 = jalostuskielto

TUKI- JA LIIKUNTAELIMISTÖ

- Selviä rakenteesta johtuvia kipuja ja/tai liikkumisvaikeuksia
= jalostuskielto
- Muita merkittäviä, perinnölliseksi katsottavia luusto- tai niveloireita
= jalostuskielto
- Riskiryhmään kuuluvat koirat: ennen astutusta pentueen isälle ja emälle tehtävä tutkimus/mittaus
- Testauksen alaikäraja 18 kk
- Alle 3-vuotiaana suoritettu testaus on voimassa 24 kk

TUKI- JA LIIKUNTAELIMISTÖ

FGF4-geenin kahdentuma

- Kromosomin 12 FGF4-retrogeeniin eli kondrodystrofiaan liittyvät selkämuutokset.
- Riskiroduilta ja -koiratyypeiltä vaaditaan DNA-testitulos kromosomin 12 FGF4-retrogeenistä tai *IDD-röntgenlausunto.
- Retrogeenin kantajilta (eli geenitestin tulos = 1 tai 2 kopiota) vaaditaan geenitestin lisäksi *röntgenlausunto (IDD).
- **Geenitestin mukaan homotsygoottisia (samanperintäinen) koiria ei saa parittaa keskenään.**

HUOM: Koiran iän tulee IDD-röntgenkuvaushetkellä olla **24-48 kk!*

TUKI- JA LIIKUNTAELIMISTÖ

Polvilumpion sijoiltaanmeno

- Polvitutkimus: **Aste 0 tai 1 ok**
- Asteen 2 käyttöä ei suositella (mutta ei kiellettyä)
- **Asteet 3-4 = jalostuskielto**
- Kirurgisesti hoidettu eturistisidevaurio tai tällaisen hoidon tarve
= jalostuskielto
- Lähes suora (180 astetta) polvikulma
= jalostuskielto
- Riskirotujen ja -koiratyypin yksilöitä suositellaan käytettävän jalostukseen **vasta 3v iästä lähtien**

TUKI- JA LIIKUNTAELIMISTÖ

Inkongruenssi

- Kasvulevyjen ennenaikaisesta sulkeutumisesta johtuva vakava-asteinen tai oireita aiheuttava raajojen kiertyminen ja/tai taipuminen.
- Pakollinen röntgenkuvaus kaikille riskiryhmään kuuluville roduille
- Alaikäraja röntgenkuvaushetkellä on 12 kk.
- INC-tulos 0, 1, 2 on sallittu
- INC-tulos 2 suositellaan yhdistettävän 0-tulokseen
- INC-tulos 3 = jalostuskielto
- Kriteeri kiristyy mahdollisesti siirtymäajan (5v) jälkeen.

HAMPAISTO JA SUU

- Kallon/leuan rakenteesta ja/tai hampaistosta johtuvat merkittävät oireet, esim. selvästi havaittavia kipuja/syömisvaikeuksia, leukaluun murtuma
- Hampaiden asentovirhe, jossa hampailla on epänormaali kontakti pehmytkudoksiin tai toisiin hampaisiin; esim. ikeniä vahingoittavat hampaat, kitalakeen painuvat kulmahampaat.
- Selvästi havaittava hampaiden mahtumisongelma liittyen lyhyeen leukaan, hampaat kiertyneet ja/tai siirtyneet paikaltaan. Leuat eivät sulkeudu normaalisti, leukojen voimakas epäsuhta.
- Veltto, halvaantunut kieli. Hampaiden väliin kiertynyt alahuuli, joka haittaa purentaa. Muita merkittäviä, perinnölliseksi katsottavia suun ja hampaiston oireita tai sairauksia.

= jalostuskielto

SILMÄT JA SILMÄNYMPÄRYSKUDOKSET

- **Riskiryhmään kuuluvat koirat:** ennen astutusta pentueen isälle ja emälle tehtävä tutkimus/mittaus
- Ärsytyksestä, kuivasilmäisyydestä ja/tai kivusta kertovia **merkittäviä** silmäoireita, esim. sarveiskalvon hankautumista aiheuttavia ylimääräisiä ripsiä tai luomenkiertymiä = **jalostuskielto**
- **Lievä oireilu ok** (esim. luomenkiertymässä)

Jalostuskielto =

- Silmiin osuva tai silmät peittävä ihopoimu, kirsun peittävä nenäpoimu
- Silmän valkuaiset näkyvissä koiran katsoessa suoraan eteenpäin
- Silmämuna on aiemmin tullut ulos kuopastaan
- Silmäluomien sulkeutuminen/luomirefleksit puuttelliset
- Todettu merkittävää hyvinvointihaittaa aiheuttava perinnölliseksi katsottava silmänsairaus, esim. PRA tai linssiluksaatio.
- Sokeus

MUUT

- Keisarileikkausten lukumäärä max. 2 kpl
- Vika, sairaus tai ominaisuus, joka estää luonnollisen lisääntymisen; esim. oma/jälkeläisten ruumiinrakenne tai emättimen väliseinä, jonka poistaminen vaatisi kirurgisen toimenpiteen = **jalostuskielto**
- Vika, sairaus tai ominaisuus, jota lisääntyminen pahentaa tai jonka kliinisten oireiden puhkeamisen lisääntyminen voi aiheuttaa = **jalostuskielto**

Lailla kiellettyä:

- Koiran parittaminen sisarusten (myös puolisisarukset), isänsä, emänsä, isoisänsä, isoemänsä, setänsä, enonsa tai tätinsä kanssa
- Astutus pakottamalla
- Keinosiemennys muutoin kuin eläinlääkärin toimesta
- Keinosiemennys, jos koira ei periytyvän rakenteellisen tai muun vian tai sairauden vuoksi kykene lisääntymään luonnollisesti

Lähteet:

Mäki, K. & Kempe, R. 2023. Eläinjalostukseen liittyvän eläinsuojelulainsäädännön toimeenpanon tehostaminen : Osa III: Koiranjalostuksen ongelmat ja valvontakriteerit. Luonnonvara- ja biotalouden tutkimus 16/2023. Luonnonvarakeskus. Helsinki. 153 s.

Ruokaviraston raportti | Eläinjalostukseen liittyvän eläinsuojelulainsäädännön toimeenpanon tehostaminen
Osa II: Alustava selvitys koirien jalostukseen liittyvistä ongelmista ja puuttumiskeinoista